Scrisoare deschisă către Ana Blandiana

Doamnă Blandiana,

Am amînat această scrisoare cît am putut, pentru a nu vă perurba activitatea în cadrul Memorialului Sighet. Si muzeul, şi şcoala de vară, şi conferinţa anuală, sînt realizări meritorii, acţiuni importante întru apărarea memoriei faţă de crimele regimului comunist. Pe care le apreciez cum se cuvine, ca unul care se străduie în acelaşi sens.

Dar, după 20 de ani dedicaţi unei cauze, a venit momentul să facem un bilanţ şi o analiză critică a activităţii noastre. Să ne spunem public punctul de vedere, pînă la capăt, renunţînd la orice discreţie, la menajamente. Nu se mai pune problema să apărăm "unitatea frontului anticomunist", care a pierdut războiul (sau mai degrabă l-a ratat, evitîndu-l). Trebuie să înţelegem de ce şi cum s-a produs dezertarea. Nu numai denunţînd, încă o dată, loviturile duşmanului (securiştii, nomenclatura, Iliescu, Roman, etc.). Ci recunoscînd şi responsabilităţile liderilor taberei noastre.

Pe 16 decembrie 2007, am invitat la o conferinţă comemorativă pe foştii membri ai organizaţiilor pe care le-am fondat şi condus între 1990 şi 1992: Asociaţia "Dialog Piatra Neamţ", Alianţa Civică Neamţ şi Alianţa Opoziţiei Neamţ (devenită Forumul Democratic Antitotalitar, devenit apoi CDR). După o trecere în revistă a evoluţiei României, am analizat modul găunos şi ineficace în care am condus eu atunci opoziţia nemţeană, asumîndu-mi răspunderea unei părţi din eşec. Inclusiv pentru că nu am combătut cum trebuia impostorii care au preluat cîrma rezistenţei naţionale. Mi-am cerut scuze celor pe care i-am implicat în acţiuni sterile, făcîndu-i să-şi neglijeze interesele personale, în timp ce restul românilor se repeziseră să înşface tot ce se putea apuca. Pierzînd trenul "privatizărilor" şi "ingineriilor", aşteptînd dreptatea plini de "speranţă", civicii cinstiţi din Piatra Neamţ au ajuns la cheremul îmbogăţiţilor Tranziţiei, le fac azi curat prin vile... pînă crapă, fără bani de medicamente. Antiselecţia s-a produs deci şi cu contribuţia mea... Trebuia să-mi exprim părerea de rău şi să-mi asum partea de vină.

Vă invit la un gest similar, considerînd că aveţi motive mult mai mari ca mine să vă cereţi scuze celor pe care i-aţi condus/reprezentat defectuos.

Cine sînt eu, ca să vă cer aşa ceva? Cred că ştiti bine, deşi vă faceţi de atîţia ani aproape că nu mă mai cunoaşteti. Dar alţii nu ştiu. De aceea, sînt obligat să-mi explic demersul, justific părerea şi dovedesc legitimitatea, povestind cum a decurs relaţia dintre noi.

Ne-am cunoscut în şedinţele GDS peste care am pătruns intempestiv şi insistent în 1990, încercînd să determin intrarea "grupului" (creditat de toată lumea ca un centru al civismului anticomunist) în bătalia care se ducea între revoluţie şi contrarevoluţie. Nu mai ştiu la care dintre intervenţiile mele aţi fost de faţă, dar în general aţi reacţionat cu simpatie, susţinîndu-mă. Nu am avut împotrivirea dvs. pe 26 ianuarie 1990 (cînd am făcut apel ca membrii GDS să nu mai legitimeze FSN-ul, aşa cum o făceaţi şi dvs. de pe 27 decembrie), sau la sfîrşitul lui ianuarie (cînd am încercat să determin membrii GDS să sprijine contestarea lui Iliescu, prin intrarea în CPUN a "Alternativei 90"), sau pe 15 februarie (cînd am cerut membrilor GDS să ia poziţie faţă de cererile CADA şi să susţină dezvoltarea unei structuri de rezistenţă civică în toată ţara), sau pe 26 aprilie (cînd am militat pentru alăturarea la Piaţa Universităţii, obţinînd doar oferta de intermediere a unui dialog), sau între 1 şi 19 mai (cînd am făcut numeroase demersuri pentru a determina sprijinirea mitingului contestatar), sau la începutul lui august (cînd s-a abordat problema unirii opoziţiei), etc. M-aţi încurajat atunci să persist în a provoca implicarea intelectualilor, făcîndu-mă să cred că apariţia atît de întîrziată a Alianţei Civice răspunde şi insistenţelor mele.

Eram revoltat de maniera în care intelectualii strînşi pe la GDS au combinat simularea activismului declamator (soldată cu interviuri, posturi, burse, călătorii, etc.) cu evitarea implicării reale şi cu propaganda pentru cultură şi "pacifism", într-o perioadă în care contestaţia a fost făcută să depindă acut de atitudinea foştilor "dizidenţi". Mi-am zis că e mai bine mai tîrziu decît niciodată. Dar modul în care au evoluat lucrurile, mă determină să regret că nu am combătut frontal atunci pseudo-opoziţia civică.

A urmat lansarea Alianţei Civice, operată la concurenţă cu alcătuirea FDAR (unificare si radicalizare a opoziţiei, pentru care mă străduisem, alături de Doina Cornea). Ştiu că dumneaei v-a invitat pe fiecare, personal, la primul congres FDAR - dar "personalităţile" nu au venit, pentru că discutau doct despre democraţie la Timişoara şi clădeau viitorul AC. Cînd am văzut "orientarea" capitulardă imprimată uriaşului miting din 15 noiembrie 1990, faptul că cereţi insistent oamenilor să nu recurgă "la ultima soluţie", m-am decis să împiedic trădarea revoluţiei de către "opozanţii de catifea" care "nu voiau să facă politică"... în timp ce FSN făcea Contrarevoluţie.

Am fondat atunci AC - Neamţ, unificîndu-i practic activităţile cu FDAR Neamţ, tocmai pentru a nu crea sciziunea profesată la Bucureşti, între "contestaţia civică" şi "opoziţia politică", într-un moment crucial, în care radicalizarea din FDAR determinase apariţia CDR şi o parte dintre susţinătorii FSN, trezindu-se păcăliţi şi sărăciţi, doreau răsturnarea puterii. Delegaţii pe care i-am trimis pentru informare la centrul AC din Bucureşti, la începutul lunii decembrie, s-au întors însă şocaţi. Domnii cărora le ceruseră formulare şi detalii (Corlăteanu, etc.) i-au prevenit că... Ioan Roşca este un provocator securist, de care AC Neamţ ar trebui să se debarasese. Aşa ceva nu putea funcţiona, într-un oraş în care eu menţineam flacăra rezistenţei. Era însă extrem de suspect că mă prezintă astfel, tocmai cei pe care-i rugasem să facă o structură de reacţie civică, încă din ianuarie 1990.

Mi-am luat măsuri ca să nu poată fi contestată legitimitatea platformei propusă de AC Neamţ pentru congresul naţional de constituire, din 13-15 decembrie, convocînd adunări în care toţi membrii înscrişi au dezbătut-o minuţios, punct cu punct, aprobînd fără rezerve propunerile: 1. Denunţarea Contrarevoluţiei, legitimată prin "alegeri" inacceptabile (nerespectarea punctului 8, terorizarea opoziţiei, manipularea alegătorilor) 2. Retragerea din parlament a opoziţiei (aşa cum se ceruse în comunicatul FDAR din 9 decembrie), pentru a nu mai fi legitimată restauraţia comunistă 3. Demisia uzurpatorilor FSN; guvern interimar care să organizeze alegeri corecte, sub egida voluntară a Alianţei Civice.

Imediat ce am citit acest program propus de AC Neamţ în Congresul AC, domnul Paler a deplorat că au pătruns provocatori în sală... Nu aţi reacţionat, deşi ştiaţi foarte bine că sînt acela care de la începutul lui 1990 vă roagă pe toţi (inclusiv pe domnul Paler) să vă faceţi datoria civică. Nu aţi intervenit nici atunci cînd mi s-a respins propunerea ca alegerea conducerii AC să fie precedată de prezentarea candidaţilor mai puţin promovaţi mediatic. Nici la ultima mea intervenţie, în favoarea organizarii unor mitinguri de

comemorare, pe 16 decembrie 1990 - obligaţie de care AC s-a derobat "ca sa evite provocarile". Si nici la apariţia articolelor din România Liberă, în care AC se delimita de intervenţiile în congres a unora ca mine, care instigau la răsturnarea puterii. Nici despre modul incredibil în care a decurs întîlnirea delegaţiei AC cu Ion Iliescu nu aţi spus nimic public. În acele zile, Timişoara se ridicase din nou şi cerea solidaritate în apărarea revoluţiei... Care nu a venit, în primul rînd din cauza dezertării recomandate de liderii de la Bucureşti a opoziţiei politice şi civile.

În schimb, m-aţi mustrat, pe 21 decembrie 1990, cînd, aflat în a doua grevă a foamei, (pe care o declarasem în urma evenimentelor din Piatra Neamţ de la 16 decembrie 1990 - represiune declanşată de încercarea de a comemora victimele comunismului, din 1944 pînă în 1989, în urma cercetărilor de la Dealul Mărului), am declarat, în cadrul mitingului organizat (atit de tardiv şi pasiv) în Piaţa Universităţii, că, nerecunosînd legitimitatea celor care uzurpă statul român, mă văd silit să renunţ la concetăţenia cu Ion Iliescu şi să mă exilez. Mi-aţi făcut totuşi o recomandare călduroasă în 1992, la plecarea în Canada (poate drept răsplată pentru faptul că aşteptînd emigrarea, am făcut pentru AC şi CDR cîte servicii am mai putut).

Imprejurarea în care am sesizat cît de mult s-au despărţit drumurile noastre a fost reacţia faţă de "mineriada " din septembrie 1991. Eu am fost printre aceia care considerau legitimă si salutară revolta pacăliţilor FSN, puşi în 1990 să ne spargă capul pentru că am vrea "terapie de şoc", pentru ca apoi sa fie aruncaţi in mizerie de guvernul Roman (care a lansat la 19 iunie 1990 distrugerea economiei). Şi că opozitia trebuie să folosească prilejul, pentru a elibera România, nu să strîmbe din nas respingînd cererea populară de blocare a "reformei" devastatoare operată de aripa Roman, luîndu-şi revanşa faţă de acel " Noi muncim nu gîndim! " printr-un la fel de păgubos " Noi gîndim nu muncim...". M-am aflat printre cei care au susţinut acţiunea minerilor din 1991, ca şi alţi membri de rînd ai AC, invitaţi atunci de mineri să li se alăture şi trataţi cu gaze şi gloanţe mortale. Am fost stupefiat cînd am văzut comunicatul de desolidarizare pe care l-a dat atunci conducerea AC şi m-am delimitat imediat, ca şi doamna Cornea, de acel comunicat (**http://www.piatauniversitatii.com/ico/p1991-1992/docs/intervdr5sept.asp.htm**).

Aş fi fost mult mai dur, dacă aş fi ştiut atunci ce se întîmplase la Braşov în 7-8 septembrie 1990 (nu am fost invitat), cînd, la iniţiativa lui Mircea Sevaciuc, s-au "împăcat" minerii lui Cozma cu studenţii lui Munteanu, în aplauzele civicilor de serviciu, angajîndu-se toţi să continue uniţi lupta pentru decomunizarea României. Dar am aflat asta abia din cercetarea retroactivă a ziarelor din epocă. Tot cu mare întîrziere am aflat, de la Valerian Stan (pe atunci vicepresedinte AC), că Silviu Popescu, şi el fondator CADA, care stîrnise minerii spre Bucureşti (se pare, chiar depăşind împotrivirea lui Cozma) şi a cerut conducerii AC sprijinul în răsturnarea lui Iliescu şi Roman- a fost tratat prin refuzul exprimat în comunicatul AC. Să spunem ca aceasta a fost poziţia celor care nu voiau confruntări, cu nici un chip. Dar cum de aţi îngăduit condamnarea lui Popescu pentru incitare la răsturnarea uzurpatorilor statului, în timpul regimului CDR? De ce nu l-aţi apărat în acel proces politic, făcut la comanda lui Roman? Pentru că provocase la luptă, era considerat şi el agent al securităţii, aşa cum am fost tratat şi eu de staful dvs.?

Acest episod spune mult despre "roadele" activităţii AC, între 1992 şi 2000, cînd o uriaşă energie reformatoare, un curent masiv de calitate şi solidaritate, stîrnit în toată ţara şi captat de AC, a fost irosit de liderii mişcării. El trebuie corelat cu lansarea, din nou în contratimp păgubos, a partidului Alianţei Civice. În vara lui 1991 s-a trezit de-abia setea de politică, în cei care voiau să facă numai cultură şi instanţe critice, în anul în care s-a purtat bătălia pentru România. După războiul evitat, apar mari stegari "anticomunişti" de genul lui Manolescu. Sau al lui Emil Constantinescu, pe care dvs. şi domnul Băcanu l-aţi propus domnului Coposu, ca stindard şi ca general al armatei "schimbării".

Nu ştiu dacă aveţi remuşcări pentru ce s-a făcut din Alianţa Civică. Nu ştiu ce credeţi despre sinuciderea lui Gavrilescu sau a altor dezamăgiţi. Sau despre cei exilaţi de scîrbă. Poate că şi azi vă mîngîiaţi cu gîndul că evitarea ciocnirilor, îndepărtarea celor ca mine, tergiversarea luptei pînă cînd economia a fost distrusă - au fost justificate prin clădirea CDR, cu sprijinul AC. Uitaţi-vă atunci la ce a făcut guvernarea CDR, de la alianţa cu Petre Roman pentru continuarea distrugerii economiei şi protejării criminalilor, pînă la aservirea României. Mie nu-mi puteţi spune că toate acestea v-au luat prin surprindere. Îi ştiaţi cel puţin la fel de bine ca si mine pe veleitarii "emanaţi din Piaţa Universităţii". V-aţi pretat deci la o camuflare, care a dus la înfrîngerea cauzei, în numele ei.

Unii vă bănuie de trădare, văzînd cît de multilateral v-aţi implicat, în bătălii purtate prost şi pierdute, după 1990 (înainte acţionînd doar întru demascarea motanului Arpagic, un "curaj" la care aţi ajuns treptat, pornind de la poeziile patriotice ale debutului). Se întreabă de ce v-aţi cocoţat în poziţii care vă depăşeau, de ce v-aţi asumat sarcini pe care nu le puteaţi duce, de ce aţi acceptat cultul falsei personalităţi opozante, care vi s-a făcut după 1990, de unde aţi luat încrederea în profilul dvs. artificial de luptătoare. Deşi consider şi eu că am plătit scump acumularea capitalului dvs. civic, eu şi azi cred că a fost vorba numai de veleitarism, de impostură, de arivism, mărginire şi slăbiciune.

Ipoteza unor tare de caracter s-a întărit în cîteva împrejurări din ultimii ani. Nu mi se pare onorabilă atitudinea dvs. faţă de propriul tată, legionarul Gh. Coman, reprimat continuu pînă în 1964 şi mort acasă, imediat după eliberare (a luat foc spălind parchetul cu petroxin ?!). Domnul Vatamaniuc denunţă aceste "accidente", care în 1964 i-au decimat toată echipa de partizani scăpată din închisoare (el supravietuind atunci cîtorva atentate). Oricum, dvs. trebuia să luptaţi public pentru dreptatea şi adevărul domnului Coman, nu să păstraţi discreţie pe acest dosar, numai pentru a nu vă irita simpatizanţii şi sponsorii, cu această paternitate. În acest spirit dezonorant aţi procedat şi în cazul celorlalţi legionari exterminaţi, cărora nu le-aţi dedicat o cameră la Sighet, ca şi celorlalte partide politice, deşi se numărau printre victimele rezistente ale comunismului. Poate că justificaţi asta prin teama de a nu face rău cauzei (cînd de fapt, tocmai acceptarea grilei antifasciste o trădează) ... dar eu cred că e vorba de interes personal, de laşitate ambalată frumos. Sau poate, de înregimentări mai puţin dezinteresate?

Ajungem astfel la un moment semnificativ. În august 2006, venind pentru asta de la Montreal, am deschis la procuratura militară dosarul P35/2006, dedicat cercetarii genocidului comunist. Ştiam de la domnul Băcanu că "personalităţile" din 1990 lansaseră în instanţă (la început în cooperare cu Lucian Orăşel, apoi separat, folosind fundaţia ICAR ca intermediar) un "proces al comunismului". Ştiam (inclusiv de la domnul Voinea, care a asistat la nişte întîlniri civice dedicate stabilirii strategiei), că aţi cerut să nu fie nimeni pedepsit şi doar un singur leu să fie cerut despăgubire pentru toate victimele, ceea ce anula orice rost juridic al acţiunii (scuzele Preşedintelui nu se cer prin proces). Era clar pentru mine că, alături de Ticu Dumitrescu, v-aţi asumat o poziţie concesivă, sterilă, nocivă. De aceea, am considerat ca pe o nouă gafă, îndemnul pe care mi l-a făcut doamna Cornea, de a renunţa la iniţiativele mele (situl **www.procesulcomunismului.com**, dosarele de la procuratura militară - **http://www.procesulcomunismului.com/activitate_procuratura.htm**, apelul din 2006 - **http://www.piatauniversitatii.com/news/editoriale/comitet_victimele_comunismului.htm**), pentru a mă alătura demersurilor dvs., cu care de fapt eu nu concurez.

Totuşi, în august 2006, am fost optimist, atunci cînd domnul Cicerone Ioniţoiu, sosit de la Paris pentru a depune plîngere în dosarul

genocidului comunist, mi-a spus să vă facem o vizită (în spatele Teatrului Mic) pentru a alătura plîngerii noastre penale documentele pe care le strînseseţi la Sighet în aceşti ani. Ştiam că de la el aţi procurat grosul informaţiilor folosite de Memorial şi că-i arătaţi consideraţie şi recunoştinţă. Eraţi împreună cu domnul Rusan, pe punctul de a pleca în concediu. Ne-aţi dat un set (nesemnat, neparafat), din analele simpozionului, refuzînd însă orice implicare oficială în anchetă (declaraţie, etc.). Mi-aţi reproşat că am astfel de iniţiative, afirmînd că nu trebuie ajuns la pedepse penale sau despăgubiri civile, pentru că numai dacă ne abţinem de la astfel de agresiuni, ni se va conceda scrierea adevărului în cărţile de istorie. Aţi vorbit de o înţelegere în acest sens, pe care agitaţia mea neavenită o punea în pericol. Aş dori detalii, măcar acum. La ce înţelegere vă refereaţi? Cine a trocat: admnistie pentru amnezie?

Domnul Ioniţoiu s-a făcut atunci alb la faţă. Dar nu v-a amendat atitudinea, din motive numai de el ştiute. Cred însă că, dacă ar fi întrebat, nu ar infirma această scenă ciudată, în care se confruntau doi admiratori şi promotori ai muncii sale. Sper că şi el ar vrea să ştie: care este cauza acestei contrapuneri?

De ce nu aţi folosit mărturisirile de la Sighet pentru a constitui şi un rechizitoriu penal? Cum vă justificaţi strategia de luptă "vegetală"? Vă place unde a dus pacifismul feminino- poetic? Admiteţi limitarea şi vanitatea cu care aţi condus la eşec o acţiune care vă depăşea net? Pentru a vă apăra de bănuieli că aţi acţionat premeditat distructiv, în conivenţă cu forţe obscure, nu credeţi că a venit momentul să faceţi public tot ce ştiţi despre lupta pentru înfrîngerea moştenitorilor comunismului, în aceste două decenii?

Ioan Roşca, 1 sept 2010

<<< Închidere >>>